

³³Ők pedig ezt mondták neki: „János tanítványai gyakran böjtölnek és imádkoznak, ugyanígy a farizeusok tanítványai is; a tieid pedig esznek és isznak.” ³⁴Erre Jézus így válaszolt: „Rávehetnétek-e a násznépet, hogy böjtöljön, amíg velük van a vőlegény? ³⁵De jönnek majd napok, amikor elvételük tőlük a vőlegény, akkor azokban a napokban böjtölni fognak.” ³⁶Mondott nekik egy példázatot is: „Senki sem tép ki foltot új ruhából, hogy régi ruhára varrja, mert így az újat is eltépné; és nem is illene a régihez az új ruhából való folt. ³⁷Senki sem tölt újbort régi tömlőbe, mert az újbor szétrepesztené a tömlőt, és elfolya, sőt a tömlő is tönkremenne.” ³⁸Hanem az újbort új tömlőbe kell tölteni.

Kedves Testvéreim!

Mai alapigénkkel kapcsolatban el kell mondanom, hogy a héten lelkeszi munkaértekezlet volt nálunk, ahol erről az ígéről beszélgettünk. Ritkán alakul ki ennyire jó teológiai beszélgetés, sőt vita a textusok kapcsán. Egy nagyon izgalmas kérdést vet fel alapigénk. Jézus a régi és az új feszültségről beszél.

Mielőtt belemennénk a részletekbe nézzük meg, hogy mikor, milyen körülmények között hangzanak el Jézus szavai. Amikor Jézus megkezdte működését, akkor a Galileai-tó környékét járta. Tanított, gyógyított. Gyakran betért emberekhez, akik szívesen látták, és ahogy illik megvendégelték. A híre egyre terjedt. Sokan kíváncsiságból hosszú kilométereket utaztak, hogy hallják, lássák őt. Hogy véleményt formáljanak róla. Ilyenek voltak a farizeusok is. Ez nem egy szakma volt, hanem egy zsidóságon belüli kegyességi irányzat, olyan emberek, akik a törvény betartásáról voltak híresek, szigorú előírások szerint életek, éppen ezért nagy tiszteletnek örvendtek, figyelték rájuk az emberek. Ők pedig Jézust figyelték azért, hogy beazonosítsák, vajon melyik zsidó vallási csoporthoz tartozik. Erre utalnak kérdéseik, amelyek provokatívák, próbálják kiugrasztani a nyulat a bokorból.

És eljött a várt pillanat. Jézus elment Lévi házába. Ebben látszólag semmi különös nincs. De, ha tudjuk azt, hogy Lévi vámszedő volt, a vámszedők pedig bűnös embereknek számítottak ebben a korban, akkor azzal, hogy Jézus bemegy egy vámszedő házába már eleve törvényt szegett. Legalábbis a farizeusok törvényét, azt a szokást, amelyet ugyan nem ír le a törvénykönyv, de ebben a korban mindenki úgy tudta és gyakorolta: bűnösök házába nem lépünk. Amikor Jézus ennek a dolognak kihúzza a méregfogát egy jól irányzott mondattal: nem az egészségeseknek van szükségük orvosra..., akkor egy másik téma kerül előtérbe, ami a farizeusok számára szintén kritikus kérdés, ez pedig a böjt. Mert ugye Lévi házában lakoma volt, Jézus és a tanítványai pedig ettek, ittak. A böjtről tudni kell, hogy szintén nem törvényi előírás. A törvény csupán az engesztelés napján írta elő. De a farizeusok, heti kétszer böjtöltek. Miért? Mert tiszták és igazak szerettek volna lenni és maradni. E nemes törekvés szintén népszerű volt, így az emberek úgy általában legalább egy böjti napot tartottak hetente Jézus korában. Lehet, hogy éppen egy ilyen nap volt, amikor Jézus leül Lévi házában az asztalhoz. És jön is a kérdés:

„János tanítványai gyakran böjtölnek és imádkoznak, ugyanígy a farizeusok tanítványai is; a tieid pedig esznek és isznak.”

Ezzel a provokatív kérdéssel kezdődik mai alapigénk. De talán az eddigiekből kiderül az, hogy itt jóval többről van szó mint a böjtről. Arról, hogy Jézus besorolható-e a zsidóság valamely rendszerébe, valamelyik kegyességi irányzathoz. Ki ez az ember? Mit képvisel?

Jézus pedig érti a kérdést, és ennek megfelelően válaszol. Válaszában három egyszerű dologgal szemlélteti mondanivalóját. A három példában Jézus három különböző szinten válaszol a provokációra.

Először a kérdéses böjtről: „Rávehetnétek-e a násznépet, hogy böjtöljön, amíg velük van a vőlegény? ³⁵De jönnek majd napok, amikor elvételük tőlük a vőlegény, akkor azokban a napokban böjtölni fognak.” Jézus korában az esküvők egy hétig is tartottak. A násznép ez alatt természetesen nem böjtölt, tehát Jézus kérdésére, hogy rávehetnétek-e a násznépet a böjtre, az egyszerű válasz: „nem”, majd az esküvő után böjtölnek. De Jézus válasza mögött még más is meghúzódik. Ezzel egyértelműen azt mondja, hogy ő a vőlegény. Hogy a böjtöt, és ezzel minden vallásos cselekedetet csak az ő személyéhez való viszonyulás határozhat meg.

A mai napon mindent a választások határoznak meg. Megválaszthatjuk a vezetőinket, akik aztán a következő időszakban irányítják az országot. De ahogyan arról már húsvétkor is beszéltem, ez a választás a mi választásunk, de van egy másik választás: ez pedig az, hogy Isten a te neved mellé tett egy keresztet. Ő megváltott, a golgotai kereszt a te neved mellett áll. Ő téged választott! Ez fejeződik ki a keresztségben is, és abban az Ézsaiási ígében, amelyet sokszor áldásként idézek is: ne félj, mert megváltottalak neveden szólítottalak, enyém vagy.

Mi az övé vagyunk, ő a vőlegény, és mi vagyunk a násznép.

Amit mindenképpen érdemes megfigyelni Jézus válaszában, hogy Jézus nem mondja azt a böjtre, hogy felesleges, hogy szükségtelen, elavult hagyomány. Csupán a provokációra válaszol, és azt mondja el, hogy nem a böjt visz közelebb az Istenhez, hanem a vőlegényhez, azaz a hozzá, Jézushoz való viszony.

Ezt a húsvét utáni vasárnapot fehérvasárnapnak is szokták nevezni. A keresztelesek ideje volt ez a korakeresztyén időkben. A keresztelekre várók fehér ruhába öltöztek, és megkereszteltek. A keresztségben pedig kimondták, hogy ők Jézuséi. Mi is ezt valljuk, a keresztség által Isten gyermekei és Krisztus egyházának tagjai leszünk. Valóban azok vagyunk? Valóban úgy élünk, mint Isten gyermekei? Mint az ő egyházának tagjai?

Jézus második példája a ruháról szól: *„Senki sem tép ki foltot új ruhából, hogy régi ruhára varrja, mert így az újat is eltépné; és nem is illene a régihez az új ruhából való folt.*

Emlékszünk miért mennek oda a farizeusok Jézushoz? Azért, hogy elhelyezzék őt koruk vallási térképén. Vajon melyik irányzathoz sorolható? Farizeus, írástudó, szaduceus, esszénus, makkabeusi lázadó...? Hova tudnánk őt besorolni? Mert amit tanít, amit mond, amit tesz az valami új. Jézus válasza: ő nem azért jött, hogy betömje a hiányzó lyukakat a zsidók vallási rendszerén. Tulajdonképpen bármelyik irányzat be tudta volna – mint ahogy meg is próbálta – illeszteni őt a saját vallási gondolkodásába, de Jézus nem egy pótszer, nem egy folt, amit azért gyártottak, hogy a lyukas nadrágra tegyék. Hanem ő egy teljesen új ruha. Nem arra lenne szükség, hogy beilleszék a saját vallási rendszerükbe, hanem arra, hogy lecseréljék erre az újra a vallási rendszert.

Úgy vettem észre, hogy gyerekeink igencsak tudnak ragaszkodni egy-egy régi ruhájukhoz. Vegyük például Vince melegítő alsóját, ami igaz, hogy már kicsi, elnyűtt, a mama által foltozott, és a folt mellett újra kilyukadt, de még mindig előnyt élvez az új nadrággal szemben, amelynek felvétele gyakorlatilag csak veszekedés és sírás árán lehetséges.

Azt érzem, hogy sokszor így vagyunk Jézussal is. Van a mi kis megszokott életünk, amely olyan amilyen, és próbáljuk foltoztatni. Kiszakítjuk Jézusból azt a részt, amelyre éppen nekünk szükségünk van. Mert ezzel még elvagyunk, mert így kényelmes. Hol vagyunk mi a tanítványoktól, akik hátat fordítottak mindennek és mindenkinek, csak, hogy követhessék Jézust, pedig egészen pontosan még azt sem tudták, hogy kit is követnek. Ők nem csak egy részt kértek, hanem az egészet. Nagy László írja József Attiláról: „részt se kaptál, pedig az egészre futotta érdemed.” Mennyivel igazabb ez a mondat Jézusra. Mert bizony sokszor részt sem kap, pedig arra lenne szükségünk, neked és nekem, hogy az egész életünket átadjuk neki.

A tanítványok élete húsvét után gyökeresen átalakult. Jézus feltámadása mindent megváltoztatott. Az egész életükre szóló újat kaptak.

Erről szól harmadszorra Jézus, mai alapigénkben: *„³⁷Senki sem tölt újbort régi tömlőbe, mert az újbor szétrepesztené a tömlőt, és elfolyyna, sőt a tömlő is tönkremenne.³⁸Hanem az újbort új tömlőbe kell tölteni.*

A radikálisan új. Erről megint csak el kell mondani, hogy nem azt jelenti, hogy a régi azt feltétlenül rossz lenne, de az új csak akkor lehet az enyém, ha nincs régi, ha a régi élettemmel szakítok. Hátat fordítok neki. Ezt nevezi az egyházi nyelv megtérésnek.

Jézus ezt az újat az újborhoz hasonlítja. Az új bor, amely szétfeszíti a tömlőt. Mert még forr, mert még érik. Ennek kellene jellemeznie azokat, akik Jézuséi. Hogy forrnak, izzanak, nem tudják magukba tartani az örömhírt.

Húsvét után nekünk is erre a forrásra van szükségünk. A tavasz kezdetén, akkor amikor a fák virágba borulnak, amikor előbújnak a növények a földből, amikor valami gyökeresen új kezdődik, akkor a húsvét örömeiből, a feltámadás jó híréből kell nekünk választottaknak, az Isten képviselőinek is elindulni, és belezengeni ebbe a világba, amit heti igénk is hirdet:

Áldott a mi Urunk Jézus Krisztus Istene és Atyja, aki nagy irgalmából újjá szült minket Jézus Krisztusnak a halottak közül való feltámadása által élő reménységre.

Adja Isten, hogy ebben az újban élhessünk!